

22 467

Wijziging van onder meer de Wet op het basisonderwijs, de Interimwet op het speciaal onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs, de Wet op het voortgezet onderwijs, de Wet op het leerlingwezen en de Wet op de onderwijsverzorging in verband met onder meer de invoering van de mogelijkheid van bestuursaanstelling, de invoering van decentraal georganiseerd overleg, de invoering van de mogelijkheid van centrale diensten en de uitbreiding van bevoegdheden van de commissies van beroep (regelingen i.v.m. invoering FBS)

VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR ONDERWIJS¹

Vastgesteld 17 november 1992

Het voorbereidend onderzoek gaf aanleiding tot het formuleren van de volgende vragen en opmerkingen.

De leden van de fractie van de **PvdA** hadden met belangstelling en in het algemeen met instemming kennis genomen van het onderhavige wetsvoorstel. Zij zagen dan ook slechts aanleiding tot het maken van enkele opmerkingen en tot het stellen van enkele vragen.

Allereerst vroegen deze leden opheldering over de relatie tussen de invoering van het formatiebudgetstelsel (Staatsblad 113) per 1-8-1992 en het onderhavige wetsvoorstel. Kan het onderhavige wetsvoorstel uitsluitend worden aangemerkt als een wetsvoorstel dat een aanvullend instrumentarium voor eigen beleid aan scholen beschikbaar stelt of zitten er ook elementen in die meer als voorwaarden voor invoering zouden kunnen worden aangemerkt? Als deze laatste veronderstelling juist is, had dan invoering van het formatiebudgetstelsel per 1 augustus 1992 niet achterwege moeten blijven toen bleek dat het onderhavige wetsvoorstel niet voor 1 augustus 1992 tot wet kon worden verheven? Om de benadering enigermate te concretiseren zouden de hier aan het woord zijnde leden willen wijzen op het feit dat indien een bevoegd gezag gebruik zou willen maken c.q. reeds heeft gemaakt van de ruimte die het formatiebudgetstelsel biedt – de omstandigheid dat de gezamenlijke besturen en personeelsorganisaties hebben geadviseerd tot een beleidsarme invoering per 1 augustus 1992 doet daaraan niets af – het verplicht is tot het voeren van een decentraal georganiseerd overleg. In het onderhavige wetsvoorstel wordt echter eerst de wijze geregeld waarop met geschillen in het decentraal georganiseerd overleg moet worden omgegaan. Als en voor zover bij het invoeren van een formatiebudgetstelsel dus door één of meer scholen een geschil is ontstaan

¹ Samenstelling:

Bot-van Gijzen (CDA), Grol-Overling (CDA), Kuiper (CDA), Jaarsma-Buijserd (PvdA), Van Ooijen (PvdA), (voorzitter), Schuyer (D66), Soetenhorst-de Savornin Lohman (D66), Van Boven (VVD), Ginjaar (VVD), mw. Van Wijngaarden (Groen Links), Holdijk (SGP), Schuurman (RPF), Veling (GPV).

* Het vorige stuk inzake dit wetsvoorstel is verschenen onder nr. 331, vergaderjaar 1991-1992.

ontbreekt het tot op heden aan een geschillenregeling. De leden van de PvdA-fractie vonden de leden van de fracties van CDA, VVD en GPV aan hun zijde in de vraag of de staatssecretaris kan bevestigen dat dit inderdaad de consequentie is van de te late afhandeling van dit wetsvoorstel. Zo ja, is overwogen de invoering van het formatiebudgetstelsel om die reden uit te stellen en moet uit het feit dat dit niet is geschied worden afgeleid dat hiertoe geen noodzaak c.q. geen aanleiding is geweest? In hoeveel gevallen en door hoeveel schoolbesturen is decentraal georganiseerd overleg gevoerd om af te wijken van het beleidsarme formatiebudgetstelsel? Zijn daarbij geschillen ontstaan en zo ja, hoe is daarmee omgegaan?

De leden van de PvdA-fractie vroegen vervolgens wat wordt bedoeld in het opschrift bij het nieuwe artikel 32a Wet op het voortgezet onderwijs (WVO) met de formulering van grote of complexe dagschool. Kan de staatssecretaris enig inzicht verschaffen in de voorwaarden die gesteld gaan worden om tot instelling van een centrale directie te mogen overgaan?

Is het de staatssecretaris bekend dat het fenomeen van een directiebevoegdheid aan meer dan één school in het primair onderwijs toeneemt? Is de veronderstelling juist dat daarmee een soort voorschot op het systeem van een centrale directie over meerdere scholen wordt genomen? Licht het in de bedoeling om op termijn een dergelijke mogelijkheid tot Centrale Directievorming te openen voor basisscholen en scholen voor speciaal onderwijs?

De leden van de fractie van de **VVD** hadden met belangstelling kennis genomen van dit tweede FBS-wetsvoorstel. Na de uitvoerige behandeling in de Tweede Kamer bestond bij hun weinig behoefte aan een uitvoerige schriftelijke gedachtenwisseling met de staatssecretaris.

Wel stelden zij zich voor om bij de mondelinge behandeling nog enkele opmerkingen te maken en vragen te stellen met betrekking tot de positie van de eerstegraads-docenten en de verwezenlijking van de beoogde autonomie van de scholen.

Met interesse had het lid van de **GPV**-fractie kennis genomen van het onderhavige wetsvoorstel. De invoering van het formatiebudgetstelsel maakt het inderdaad wenselijk regelingen te treffen op de in de considerans genoemde terreinen.

Het voorliggende wetsvoorstel houdt o.a. bepalingen in betreffende het georganiseerd overleg op schoolniveau. Deze bepalingen worden toegevoegd aan een stelsel van regelingen omtrent het overleg met het personeel c.q. met personeelsorganisaties. Dit stelsel is o.a. door de relaties tussen het decentraal georganiseerd overleg en de (personeelsgeleding van de) medezeggenschapsraad (MR) tamelijk ingewikkeld.

De leden van de fracties van CDA, PvdA en VVD sloten zich aan bij de vraag van het lid van de GPV-fractie om in een samenvattend overzicht aan te geven hoe de verschillende regelingen (inclusief de nog in behandeling zijnde Wet medezeggenschap onderwijs (WMO) zich tot elkaar verhouden. Hoe zal de situatie zijn in een school die ontheffing krijgt van de plicht tot instelling van een MR?

Het formatiebudgetstelsel vraagt, aldus het lid van de GPV-fractie, om een grotere vrijheid van scholen om eigen personeelsbeleid te voeren. Het voorliggende wetsvoorstel vergroot deze vrijheid inderdaad op een aantal punten, maar op andere punten wordt deze toch meer ingeperkt, b.v. door amendering in de Tweede Kamer. Op twee van die punten wilde dit lid nader ingaan.

Aan een personeelslid in «algemene dienst» binnen het speciaal onderwijs kan slechts een taak in een andere school (dan waar hij of zij

oorspronkelijk was aangesteld) worden opgedragen in een gelijksoortige functie en dan ook slechts wanneer het een gelijksoortige school betreft. Wat is de reden voor deze beperkende bepaling? Bestaat – op dit punt – grond voor twijfel aan de mogelijkheden van het bevoegde gezag van scholen voor speciaal onderwijs om de belangen van het onderwijs en van de leerlingen voldoende te bewaken? Waarom is voor het speciaal onderwijs niet volstaan met de instelling van een beroepsrecht naar analogie van de voorgestelde wijziging van artikel 52 WVO (eerste lid, onderdeel i)?

Het voorliggende wetsvoorstel bepaalt dat in het voortgezet onderwijs één of meer leden van het personeel belast wordt met de taak van schooldecaan. Ook hier valt te vragen of er grond is voor de vrees dat het decanaatswerk binnen scholen in het gedrang komt. Belangrijk is op dit punt de vraag welke consequenties verbonden zullen worden aan het feit dat het schooldecaan in de wet specifiek wordt genoemd. Wordt «schooldecaan» een normfunctie in de zin van het Rechtspositiebesluit onderwijspersoneel (RPBO)?

Tenslotte had het lid van de GPV-fractie nog een vraag betreffende de mogelijke instelling van een centrale directie.

Wanneer een school tot instelling van een centrale directie overgaat, hoe zal dan de rechtspositie zijn van directieleden die geen deel uitmaken van die centrale directie? Het nieuwe RPBO (d.d. 3 juli 1992) geeft op dit punt, in zijn ogen, geen duidelijkheid. Artikel I-Q 102, 2e lid bepaalt dat de directie kan bestaan uit de leden van de centrale directie en de adjunct-directeuren. Artikel I-Q 401 onderdeel f lijkt – in het geval dat een centrale directie is ingesteld – de adjunct-directeuren niet tot de directie te rekenen.

Vertrouwende dat de bewindsman tijdig zal antwoorden, acht de commissie de openbare beraadslaging over het onderhavige wetsvoorstel voldoende voorbereid.

De voorzitter van de commissie,
Van Ooijen

De griffier van de commissie,
Hordijk